

5. The fields of action for cultural diplomacy. URL: <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/cultural-diplomacy/the-fields-of-action-for-cultural-diplomacy/>

Коберська Анастасія

КОНЦЕПЦІЯ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ

Доводиться актуальність вивчення та застосування культурної дипломатії. Наголошується на ролі мистецтва у зовнішній політиці як одного з важливих аспектів сучасної культурної дипломатії в контексті формування позитивного іміджу України на міжнародній арені.

Ключові слова: *культурна дипломатія, міжнародний імідж, м'яка сила.*

The study relevance and the means of cultural diplomacy are being proved in the study. The role of art in foreign policy as one of the important aspects of contemporary cultural diplomacy in the context of shaping a positive image of Ukraine on the international arena is emphasized.

Keywords: *cultural diplomacy, international image, soft power.*

В умовах сучасних міжнародних відносин важливе значення має культурна дипломатія, яка закладає підґрунтя для поліпшення клімату міжнародного співробітництва, розвитку міждержавної взаємодії та сприяє досягненню цілей зовнішньої політики та вирішенню питань національної безпеки. Останнім часом багато держав вдаються до просування власного бренду на міжнародній арені, що у політології міжнародних відносин набуло терміну «іміджева дипломатія». У цьому контексті актуалізується вивчення застосування засобів культури і мистецтва як одного з важливих аспектів сучасної культурної дипломатії.

Загалом напрямок іміджевої дипломатії ґрунтується на концепції м'якої сили, сформульованої Дж. С. Найєм та досліджуваної також Дж. Макклорі, Я. Меліссеном та ін., а власне поняття бренду країни було введено в політологічні дослідження С. Анхольтом, який екстраполював поняття менеджменту та маркетингу на міжнародні відносини.

З огляду на те, що імідж, або бренд, країни формується широким колом зовнішньополітичних, економічних, культурних та інших дій держави та недержавних акторів, пов'язаних із цією країною, то поняття іміджевої дипломатії є тісно пов'язаним із іншими методами здійснення м'якої сили, такими як публічна та культурна дипломатія.

«Іміджеву дипломатію» можна визначити як діяльність спрямовану на створення та підтримання позитивного міжнародного іміджу та підтримання бажаної громадської думки [3, с. 119]. Культурна та публічна дипломатія також спрямовані на створення позитивного іміджу держави закордоном, а тому, на практиці, часто є неможливим розділити певні дії держави закордоном між цими поняттями.

Метою роботи є дослідження використання засобів культури і мистецтва у зовнішній політиці для формування позитивного іміджу України.

Сучасна концепція культурної дипломатії має певні національні культурні особливості країн. Наприклад, у Франції цей термін використовується як синонім зовнішньої культурної політики держави; у Сполучених Штатах культурна дипломатія ототожнюється з міжнародним обміном культурними цінностями та досягненнями сучасної американської масової культури; в Японії культурна дипломатія використовується для позначення принципів і норм міжнародних угод; в Австрії, Швеції та Нідерландах термін міжнародна культурна політика використовується як спрямована зовнішньополітична доктрина. Крім того, в Австрії, Канаді, Сінгапурі та Великобританії термін міжнародні культурні відносини символізує міжкультурну взаємодію [10].

Використання засобів культури і мистецтва для формування іміджу та позитивного образу країн вивчали іноземні та вітчизняні дослідники Ф. Фукуяма, Дж. Най, Е. Гідденс, К. Гамелінк, Л. Гаррісон, А. Панарін, І. Валлерштейн, О. Зернецька, О. Кучмій, А. Луценко, Е. Макаренко, М. Ожеван, Г. Піскорська, О. Розумна, В. Ціватий зазвичай розглядають культурне співробітництво між країнами, як м'який вплив на забезпечення національних інтересів на глобальному, регіональному та національному рівнях.

Важливо відзначити, що нині культурна дипломатія розглядається як ефективний інструмент створення позитивного іміджу держави за кордоном. Деякі іноземні дослідники вважають, що культура є четвертим виміром зовнішньої політики та є рівнозначною політичним, економічним і військовим напрямкам [7].

В умовах кризи, культурна дипломатія України набула стратегічного значення, адже держава бореться проти російської агресії. Попри невичерпність культурного розмаїття та привабливості, наша держава опинилась у фокусі міжнародного середовища радше через політичні та економічні проблеми, війну чи природні катаклізми [1, 3].

Гібридна агресія Росії, війна на Сході України, економічна криза, брак фінансування культурного сектора й відсутність скоординованої державної політики з просування української культури за кордоном створюють неабиякі виклики для культурних менеджерів [6]. Дж. Най зазначав, що для того, аби здобути мир, варто застосовувати рівно стільки м'якої сили, скільки потрібно жорсткої сили, аби виграти війну [10]. Українському політикуму бракує розуміння значимості культурної політики в контексті досягнення як зовнішньополітичних інтересів, так і внутрішньої стабільності. Влада здебільшого використовує культуру поверхнево, з метою досягнення короткострокових політичних пріоритетів, акцентуючи на «жертвності» України. Внутрішня й зовнішня політика, що ігнорує суспільні запити та сучасні тренди й

базується на вузькому підході до національних інтересів, може підірвати м'яку силу [10]. В умовах російської гібридної агресії, така економія на культурі призводить до того, що за кордоном Україну ідентифікують здебільшого як «віктимну» країну, що може принести в Європу лише віяло соціально-економічно-політичних проблем. В той же час, з'являються представники недержавного сектору, що формують пласти сучасної української культури з позитивним меседжем і тим самим завойовують увагу й популярність за кордоном. Однак їхні зусилля базуються частіше на власному ентузіазмові без належного державного сприяння [2].

Питання цивілізації кожної держави полягають у побудові генезису, культурних кодів, які містяться у конкретних видах мистецтва [9]. Саме культура спроможна вивести Україну за межі короткозорої політичної перспективи, дати можливість світу поглянути на неї не як на велику проблемну "територію", а як на самобутній простір, чутливий до взаємодії з іншими культурами. Простір, що здатен рухатися у спільне майбутнє, привносити в нього привабливі цінності та інноваційні ідеї [2]. Україна ж має величезний потенціал розвитку культурного експорту у найрізноманітніших сферах – від високого мистецтва до високої моди, від національної кухні до популярної музики. Необхідно створити умови для взаємовигідної та ефективної співпраці держави та представників сфери культури. Україні не потрібно розповсюджувати свої народні танці чи народну музику – про неї й так усі знають, але в Україні є чудові зразки сучасної культури, якими варто ділитися [4]. У цьому контексті неабияким потенціалом володіють культурні лідери, які вміють ділитися і традиційним, і сучасним мистецтвом.

Отже, перед Україною стоїть складне завдання: сформувати у міжнародній спільноті сталі уявлення про Україну як невід'ємну складову світової історії та культури. Інструменти здійснення такої культурної політики повинні резонувати зі сучасними трендами в умовах глобалізації. Можливість грамотно, чітко, «елегантно» та ненав'язливо демонструвати позицію країни за допомогою культури залишається актуальним для українського дипломатичного корпусу на сьогоднішній день.

Список джерел та використаної літератури:

1. Валевський О.Л. Актуальні питання реформування управління сферою культури у сучасних умовах. *НИСТ*. 2017. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/uprav_kultur-eb7f4.pdf
2. Герман Л. Оля Жук: Через економію на культурі під час війни Україну сприймають як жертву з віялом проблем. *Українська правда: Культура*. 2017. URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2017/02/15/222606/>

3. Звіт експертів Ради Європи "Огляд культурної політики України" / Міністерство культури України. 2017. URL:http://195.78.68.75/mcu/control/publish/article?art_id=245250759
4. Клименко В. Культурна дипломатія: елегантний тандем мистецтва і політики. *Українська правда: Культура*. 2016. URL:<https://life.pravda.com.ua/culture/2016/04/15/211092/>
5. Олешко С. Дипломатія і культура, або Онух розумніший за мене, 2017. URL: <http://culture.pl/ru/article/diplomatiya-i-kultura-abo-onuh-rozumnishiy-zamene>
6. Ржевська Н.Ф. Культурна дипломатія України: сучасний стан та перспективи. *Міжнародні відносини, серія "Політичні науки" №18-19*. 2018. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3377/3055
7. Розумна О.П. Культурна дипломатія України: стан, проблеми, перспективи, 2016. URL:http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/kultu_dypl-26841.pdf
8. Стратегія розвитку народної дипломатії через мережу Global Ukrainians на 2017-2018 роки», – 2015-2016 – С. 3-29.
9. Троїцький В. Ми є. *Українська Правда: Блоги*. 2019. URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/troitskiy/5c703535b66f1/>
10. Nye J. Soft power: the means to success in world politics, New York: PUBLIC AFFAIRS, 2004. – P.11-14
11. Pipchenko, N., & Moskalenko, T. (2017). Promotion of Ukraine's cultural diplomacy in the EU. *Politologija*, 86(2), URL: <https://doi.org/10.15388/Polit.2017.2.10745>

Булега Кристина

НАЦІОНАЛЬНА КУХНЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ

Стаття розповідає про корейську національну їжу та її імплементацію у ведення культурної дипломатії держави. Авторка проаналізувала Корейський інститут просування їжі, як інструмент реалізації кулінарної дипломатії. Також, були виділені основні проблеми використання корейської їжі, як інструменту державної культурної дипломатії, а також можливі шляхи їх вирішення.

Ключові слова: їжа, корейська їжа, просування їжі, Інститут їжі, культурна дипломатія, кулінарна дипломатія.

The article is about Korean food and its implementation in practices of cultural diplomacy. The author analyzed Korea Food Promotion Institute as a tool of realization of food diplomacy, considered countries that are the biggest and potential consumers of such production. Main problems of korean food as